

Obrestna mera za vloge je bila 5, proti odpo-
vedi 6 in pol%. Obrestna mera za posojila 8
do 10%. Upravni odbor je imel v minulem le-
tu 5 sej, ravnateljstvo pa 45. Revizijo zavoda
je izvršil od 8. do 12. februarja t. l. g. Vlado
Pušenjak in našel vso poslovanje v vzornem
redu. Bilanco je pregledal in odobril pregledni
odbor mestnega načelstva. Najvažnejši
sklep v minulem letu je bil, da Mestna hra-
nilnica pomore mestni občini pri zidavi nove
osnovne šole za magdalensko predmestje z
zneskom 4 milijonov Din in tako razbremeni
davkoplačevalce mesta Maribora. Upravni od-
bor je izrekel toplo zahvalo predsedniku ravnateljstva msgr. dr. Anton Jerovšku za vso
skrb in brigo, ki ima za zavod ter je pohval-
no omenil delo svojega uradništva. Našemu
zavodu želimo tudi v tem poslovnem letu lep
napredek!

*

Vinska razstava v Ptuj.

Na zadnji seji glavnega odbora Vinarskega
društva v Mariboru je bilo sklenjeno, da pri-
redi društvo ob priliki prihodnjega obč. zbora
v Ptuj vinsko razstavo, združeno z vinskim
sejmom.

Načelstvo Vinarskega društva je v sporazu-
mu z Vinarsko podružnico v Ptuj sklenilo
sledede:

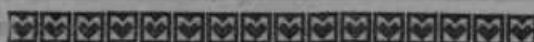
1. VI. redni letni občni zbor Vinarskega
društva za Dravsko banovino v Mariboru bo
v dvorani Narodnega doma v Ptuj v soboto
dne 7. maja 1932, ob 18. uri.

2. Dne 8. maja 1932, ob 8. uri, vprizori Vi-
narsko društvo IV. vinarski kongres v Ptuj
istotam.

3. Po kongresu dne 8. maja 1932 ob 11. uri
bo v dvorani Društvenega doma v Ptuj otvo-
ritév II. Banovinske vinske razstave z vin-
skim sejmom, ki bo trajala od 8. do 10. ma-
ja 1932.

4. V tem času bodo poučni izleti v bližnjo
in daljnjo okolico Ptuja, predvsem v Haloze.
Pogoji za razstavljalce na vinski razstavi
in sejmu so sledeči:

1. Na razstavo so pripuščeni vsi proizvodi
vinske trte iz Dravske banovine (namizno vi-
no, vino v steklenicah, peneče, dezertno ter

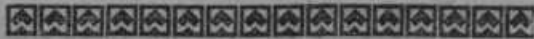

Velikonočni dar.

Vsak želi letos dati dobro ali poceni
velikonočno darilo. Kaj bi bilo najbolj
prikladno?

Za gospodarje »Kmetški koledar«, za
gospodinje »Gospodinjski koledar« —
vsak stane s poštnino vred 10 Din.

Pišite po nje, dokler je še kaj zaloge,
Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

medicinalno vino, vinski destilat (konjak),
tropinovka, droženka itd.) ter stroji in orodje
vinarstva in kletarske tehnike, kakor tudi
sredstva za pokončevanje trtnih škodljivcev,
umetna gnojila in sodarski izdelki.

2. Vina za razstavo itd. je prijaviti zanes-
ljivo do dne 1. aprila 1932 po točno izpolnjeni
oficijelni prijavi sreskemu kmetijskemu refe-
rentu v Ptuj.

3. Za razstavo prijavljena vina odpošlje ali
osebno odda vsak razstavljalac franko do dne
1. maja 1932 na naslov: Sreski kmetijski refe-
rent v Ptuj.

4. Od vsake sorte vina je odposlati 5 stekle-
nic po 7/10 l, belo vino v renških, rdeče vino
pa v bordo-steklenicah. Destilate je poslati
po 2 steklenici.

5. Kdor nima takih steklenic, naj pošlje vi-
no od vsake sorte v 3 slatinščakah po 3/4 l.

6. Vino, namenjeno za razstavo in sejmo,
mora biti čisto, brez napak. Uporabijo naj se
novi zamaški.

7. Vsebinska vsake steklenice mora biti za-
znamovana na etiketi. Te so razstavljalcem
pri sreskem kmetijskem referentu v Ptuj
brezplačno na razpolago.

8. Udeležba na razstavi in sejmu je brez-
plačna, prazne steklenice se razstavljalcem
vrnejo.

9. Za razstavljalce strojev, prodja, raznih
tehničnih pripomočkov, umetnih gnojil in za
razstavljalce vina v lastnih paviljonih velja-
jo posebne določbe.

V vinski kupčiji je velik zastoj. Kleti so
polne, kupcev ni. Vinsko razstavo, združeno
z vinskim sejmom, prirejamo, da vinsko tr-
govino in konzum vina poživimo. Iz teh raz-
logov vabimo vinogradnike in vinske trgo-
vce, kakor tudi izdelovalce strojev, orodja,
umetnih gnojil in drugih sredstev, ki jih ra-
bi vinogradnik in kletar, da sodelujejo na
II. Banovinski vinski razstavi in na vinskem
sejmu v Ptuj s svojimi proizvodi.

Vsa pojasnila daje Vinarsko društvo v Ma-
riboru in sreski kmetijski referent v Ptuj.

*

Vinska razstava v Ljuto- meru.

Ljutomer 9. III. 1932.

Prireditve so je dobro obnesla. Razstavljal-
cev je bilo mnogo, interes vinogradnikov ve-
lik in tudi kupcev ni manjkalo. Prišli so do-
mači in inozemci, celo iz nemškega dela Ko-
roške so bili trije. Zanimanje za naša dobra
in posebno prvovrstna vina lanskega letnika
je bilo veliko, sklenile so se nove zveze, ka-
terim bodo sledile kupčije, kolikor se že niso
sklenile na licu mesta.

Glasom kataloga je bilo razstavljenih 288
vinskih vzorcev, razpoložljiva množina pa je
znašala 8573 hl raznih letnikov, kar kaže, da
je že precej vina razprodanega. Cene so se
gibale med 3.50 do 10 Din za liter.

Iz ljutomersko-ormoškega vinarskega oko-
liša je bilo na razpolago 5070 hl, med temi
4004 hl letnika 1931, 189 hl letnika 1930, 483 hl
letnika 1929, 313 hl letnika 1928. Največ je bi-
lo mešanega blaga letnika 1931, šipona istega
letnika 951 hl, rizlinga 631 hl, muškatanega sil-
vanca 238 hl in belega burgundca 203 hl. Let-
niki 1930 in 1928 so bili zastopani s 189 hl in
313 hl, dočim je bilo letnika 1929 še 483 hl.

Gornje-radgonski vinarski okoliš je razpo-
lagal z 1680 hl, med temi 1400 hl letnika 1931
in samo še 280 hl letnika 1930, dočim drugih
starejših letnikov ni bilo na razstavi, kar je
vsekakor dobro znamenje.

Štrigovski vinarski okoliš je razstavil 1814
hl, med temi 1427 hl letnika 1931, dočim so
starejši letniki bili že zelo redki in nad polo-

Kit iz predpotopne dobe.

Na daljnem severu
Sibirije, na polotoku
Jamalu, so odkrili Sa-
mojedi že pred dvema
letoma pod večnim
snegom in ledom or-
jaškega predpotopne-
ga kita. Žival je bila
tako dobro konservi-
rana pod 2 m debelo
leđeno plastjo, da so
Samojedi ves čas iz
nje krili svojo potre-
bo po vabi za lov na
lisice. - Pred kratkim
je odkrila žival neka
ruska ekspedicija za
severno Sibirijo, ozir.
nje član, zdravnik dr.
Šubinski. Izrekal je iz
nje nekoliko kosov ko-
že in masti ter jih po-
slal v preiskavo labo-
ratoriju moskovskega
geološkega vrta. In

Januš Golec:

Trojno gorjé.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih
in hrvatskih pradedov.

VIII. POGLAVJE.

Zmagovalci nad kmečko vojsko pri Št. Petru
so odgnali s seboj le ujetnike, mrličé so pustili
kar nepokopane, mudilo se jim je na Hrvaško,
kjer jih je še čakal trd oreh upora pod povelj-
stvom Gubca.

Bojno polje od vasi Št. Peter do Sotle je bilo
posejano z mrličí. Celi kupi ubitih so ležali ob
Sotli, kjer je danes Dobrinetov mlin. Pokolj se je
bil doigraval slučajno februarja, sicer bi bile iz-
bruhnile vsled smradu kužne bolezni.

Kmetje iz bližnje okolice bojišča so bili tako
preplášeni, da se niso upali niti v bližino, kaj še-
le, da bi se bili lotili pokopavanja žrtev gosposke
podivjanosti.

Grad Kunšperg, ki je zrl líki orel s svojega

12

zvišenega mesta na bojišče, je bil tedaj brez pra-
vega najemnika in oskrbnika. Lastniki gradu so
bili krški škofje, ki so dajali graščino v zakup
proti plačevanju najemnine. V dobi zadnje kme-
čke vstaje je bil Kunšperg brez tedaj običajne
močne roke. Kmetje iz kunšperške okolice po ve-
čini niso bili udeleženi pri puntu. Niso imeli za
vstajo pravega vzroka, ko pa ni vihtel že skozi
desetletja nobeden valpet biča nad njihovimi
hrbti in jih ni preoblagal s tlako ter desetino.

Sosed Kunšperga — hrvaški Cesargrad je
bil še nekaj časa po bitki 8. februarja v rokah
kmečkih puntarjev, ki so bili kmalu po izbruhu
pobune obglavili oskrbnika.

Štajersko in hrvaško območje s kmečko
krvjo prepojenega bojnega polja je bilo brez pra-
ve bližnje oblasti.

Št. Peter v Leskovcu tedaj ni bil samostojna
župnija, spadal je kot vikarijat pod pilštajnsko
materino faro. Zadnji šentpeterski vikar Mihael
Feistricer je bil odstavljen leta 1570. Stolni prošt
Tomaž Reutlinger opravičuje s stališča cerkvene
oblasti njegovo odstavitve, češ: ni hotel plače-

vico ostanka (280 hl) gre na letnik 1930. Stari letniki so torej že zelo redki in vsi trije veliki vinarski okoliši niso razstavili več kakor 529 hl letnika 1930, 517 hl letnika 1929 in 463 hl letnika 1928. Edino štrigovski okoliš je še tanol 110 hl letnika 1927 in 33 hl letnika 1921. Novih vin letnika 1931 leži torej največ in sicer 6921 hl; ta vina pa so tako prvovrstna, da bodo sigurno našla svojega kupca.

V imenovanih treh vinarskih okoliših je bilo razstavljenih in dano kupcem na razpolago 3949 hl mešanega blaga, 1619 hl šipona, 1539 hl laškega rizlinga, 247 hl renškega rizlinga, 84 hl modrega burgundca, 51 hl traminca, 30 hl rulandca, 254 hl muškatega silvanca, 18 hl veltlinca, 72 hl žlahtnine, 544 hl belega burgundca, 42 hl muškata in 105 hl silvanca.

Druga banovinska razstava v Ptujju dne 7. maja t. l. bo to zanimivo statistiko glede razpoložljivih vin, po vinarskih okoliših, letnikih in sortah gotovo še izpopolnila in poglobila.

*

Kaj bomo letos novega nasadile v vrtu?

Same koristne rastline seveda. Predvsem si bomo nasadile »Novozelandsko špinačo« in sicer radi tega, ker nam daje skozi celo poletje hasek notri do pozne jeseni, ko jo opari slana. Rabi malo prostora, ker odščipavamo samo liste, katere rastlina vedno z nova poganja. Tako imamo z enkratno setvijo skozi celo leto mlado špinačo in vse bolj okusni so nje debelo-mesnati, temnozeleni listi, kakor blede tanki navadne špinače.

Le malo kje je videti novozelandsko špinačo v naših kmetskih vrtovih. Ali gospodinja, ki se enkrat prepriča o nje koristnosti in finem okusu, je ne bo hotela pogrešati v svojem vrtu.

Res, da seme počasi kali in je prve sadike težko vzgojiti, če je setev kasna.

DEKLE, NE LE PUŠELJC,

če hočeš, da bo fant ostal pri vojakiš pošten, kupi mu knjigo

»Moj tovariš«,

nabožna knjiga za fante vojake. Cena 16 Din, z zlato obrezo 20 D. Zastonj dobiš poleg knjigo

»Domoljubni pevec«,

Pošlji naročilo Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Potrpljenja je treba tukaj in predvsem pravočasno setev.

Najuspešnejša je jesenska setev meseca oktobra ali novembra. V dokaj solnčni legi prelopatimo gredico ter jo dobro pognojimo. Po sredini gredice potaknemo v razdalji 2 pedi po 2 do 3 semena. Seme kali zelo počasi. Šele majnika, morda šele začekom junija, bodo pribodle rastlinice na dan.

Sicer pa lahko sejemo tudi spomladi, začetkom marca. V majhne cvetlične lončke pripravimo močno a peščeno zemljo. V vsak lonček potaknemo 3—5 semenskih zrn ter postavimo na gorko, n. pr. na solnčno okno v topli sobi. Pridno zalivamo izključno samo z mlačno vodo. Tako na gorkem kali sicer zelo trdolupinasta semena dokaj kmalu tako, da dobimo koncem aprila do srede majnika že precej močne sadike. Ko se nam ni več bati mraza, presadimo te sadike z vso zemljo iz lončkov vred na prosto v že pripravljeno močno gnojeno zemljo v razdalji 2 do 3 pedi. Sadike presajene brez zemlje, v kateri so zrasle, se največkrat ne primejo. Zalivamo s prestano vodo. Ko so rastline že trdne, prerahljamo in oplejemo gredico. Pozneje pa bohotno zelenje itak vsak plevel zamori.

Da zemlja ne ostane do tedaj, ko se špinača razraste, neizrabljena, sejemo zgodaj spomladi na gredico, kjer smo potaknili že v jeseni špinačno seme, mesečno redkvico ali flance. Gredico, kamor hočemo posaditi spomladi sadike, pa obsejemo istotako z mesečno red-

kvico, ali pa nasadimo krog in krog rane kolerabice. Seveda bomo pazili, da špinačnih rastlin z redkvico vred ne popukamo oziroma ne populimo s flancami. Predno se špinača razraste, smo že vso redkvico populili in flance presadili.

Ta špinača ima debele, sočnate liste, katere odščipavamo in pripravimo kakor drugo špinačo. Poganjke odrežemo, čeravno potrebno, na dobro ped od štora. Tako imamo celo poletje tja do prve slane vedno svežo špinačo.

Ko jo opari v jeseni slana, pustimo rastlino mirno na svojem mestu. Po zimi ali zgodaj spomladi prelopatimo in gnojimo gredico, poravnamo zemljo in posejemo z redkvico. Če rastline nismo preveč obrezovali, bo več ko preveč semen v zemlji. Ko se prikažejo sadike in dorastejo, jih po potrebi premestimo bolj v sredino gredice, slabotnejše pa izrujemo.

Na ta način držimo špinačo 6—8 let na istem mestu.

Race

zahtevajo topel hlev in dovolj stelje. Ker spijo na tleh, ni treba, da je hlev visok, pač pa naj bo zračen in prostoren 1 m² za 4—5 rac. Kurnica ni pravi prostor za race, ker so tla navadno slabo nastlana, umazana in pada od zgoraj dol nesnaga po spodaj ležečih živalih.

Ker nesejo račke po noči ali zelo zgodaj zjutraj, največkrat kar sredi hleva brez vsakega gnezda, jih ni spustiti zgodaj na prosto, da ne trosijo jajc zunaj naokoli, kjer grede v zgubo. Kdo bo letal za racami in iskal jajca po travnikih ob potoku! Race naj ostanejo do 8. ali 9. ure v hlevu, da ostanejo jajca doma in ima gospodinja korist od svojih živali.

Na 3 do 4 race računamo 1 racmana. Jajca dve leti starih rac, katere vodi 1 leto star racman, so najboljše za valjenje. Stare race so tu in tam dobre valilke. V obče pa domača rasa nič kaj rada ne vali, ker nima prilike, živeti ta-

vati davkov in niso našli pri njem ničesar, kar bi mu bili zarubili. Ne samo to, da ni sam odrajal, kar bi bil moral, še kmete je šuntal proti gosposki. Bil je pravi puntar nekaj let pred izbruhom kmečke vstaje. Odslovljenega Feistricerja, ki se je bil zatekel na Ogrsko, je nasledil šele leta 1595 vikar Gašper Demitrovič. Torej tudi duhovnika ni bilo, da bi bil poskrbel za krščanski pokop pobitih kmetov in vojakov. Vrane ter krokerji so opravljali skozi dva meseca posel pokopačev. Celi oblaki teh neprijaznih ptic so se pödili po ravni med Št. Petrom ter Sotlo, kjer so se mastili med hrapavo zapotegnjenim krakanjem, dokler niso preostale le še bele kosti in ni bilo razločiti kdo je bil puntar in kdo od graščakov plačani Kajn stare pravde.

Dne 9. februarja je bila poražena Gubčeva kmečka armada pri Stubici. Zmagovalci so se maščevali z nepopisno krutostjo nad še pri življenju preostalo kmečko rajo.

Od kmetov obglavljenega oskrbnika na Cesargradu ni nasledil dolgo časa nikdo. Cesargrad je bil pozidan na dobro zavarovani višini

ter nekaj tednov v kmečkih rokah. Strahopetna gospoda se je bala baš na tej naravno utrjeni točki puntarske zasede. Od pobite kmečke vojske so bile pri Št. Petru le še obrane kosti, ko se je upal na ogled bojnega polja novi cesargrajski oskrbnik.

Na spomlad leta 1573, ko je bilo treba proratati obotelsko polje in zaupati seme brazdam, so se podali kunšperški tržani in šentpeterski kmetje do koščtenih preostankov vojnih žrtev. Celi teden so zbirali po pašnikih ter njivah kosti, jih nalagali na vozove in jih odvažali na kup za obzidje krog podružne cerkve sv. Jakoba v Kunšpergu. Pod gradom Kunšperg je bil v dobi naše povesti na ravni nekak trg istega imena. Na sredi naselbine je stala z obzidjem obdana cerkev sv. Jakoba, ki je propadla dobrih sto let za tem. Cesar Jožef II. jo je zaprl in je bila kmalu podrta do tal. Danes je samo še videti sledove zidu, ki je obdajal svetišče.

Za cerkvenim zidom so izkopali globok skupen grob. V njega so znosili kosti, jih zagrebli in skrili z njim pod črno zemljo zadnje ostanke

moskovski učenjaki so dognali, da je kit ležal že več milijonov let v svojem ledenem grobu.

Najvišja stavba na svetu.

V Newjorku so zgradili nov nebotačnik, ki je visok 380 m in je najvišja stavba na cellem svetu. Nebotačnik ima 102 nadstropja. Venčata ga zvezdna opazovalnica in stolp za pristajanje zrakovplovov. Ta nebotačnik sprajme 25 tisoč prebivalcev. V 23. nadstropju nebotačnika se zbirajo najodličnejše osebnosti gospodarskih krogov. Moderni babilonski stolp, katerega je zgradil človek.

ko, kakor to zahteva njena narava. Raca je pač vodna ptica. Gnezdo si napravi na skritih mestih v gostem grmičevju kraj potoka ali vode. Tukaj vali. — Mnogokrat začne že valiti, ko je nanesla komaj 5 ali 6 jajc. Vali pa 26 do 28 dni.

Raco, ki vali zunaj na prostem, premestiti z gnezdov v hlev, pa ne kaže, ker potem takoj preneha z valjenjem.

Najsigurnejše je, da se podložijo račja jajca koklji (do 9 jajc) ali pa puri (do 15 jajc). Ker pa potrebujejo račja jaca vlažno toploto, jih je treba vsaki dan poškopiti z mlačno vodo!

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na trg v soboto dne 12. marca 1932 so pripeljali špeharji 150 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 10—12 Din, slanina po 10—11. Kmetje so pripeljali 1 voz sena po 95 Din, 3 voze krompirja 1.50—1.75, 26 vreč čebule po 6 (česen 14—16), zeljna glava 3—5. Ječmen 1.50—1.75, oves 1.25—1.50, kuruza 1.50, proso 1.50, ajda 1.50, ajdovo pšeno 3.50—4, fižol 1.75—3. Kokoš 25—35, puran 50—70. Celi orehi 4.50—6, luščeni 17—18. Hren 12—16, kartijola 10, ohrovt 5. Kislo zelje 3—4, repa 2, radič 12—14, jabolka 3.50—7. Mleko 2—3, smetana 10—12, surovo maslo 24—32, jajca 0.60—1, med 14—20, suhe slive 8—12 Din.

Mariborski živinski sejem dne 8. marca 1932. Prignanih je bilo 14 konj, 13 bikov, 240 volov, 313 krav in 9 telet, skupaj 589 komadov. Pevprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 4.25 do 5 Din, poldebili voli od 3 do 3.75 Din, plemenski voli od 2.50 do 3.50 Din, biki za klanje od 2.50 do 4 Din, klavne krave debele od 2.25 do 3.75 Din, plemenske krave od 2.50 do 2.75 Din, krave za klobasarje od 1.25 do 2 D, molzne krave od 2.50 do 3 Din, mlada živina od 3.25 do 4.50 Din, teleta od 4 do 5 Din. Prodanih je bilo 237 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg 10 do 12 Din, II. vrste 8 do 10 Din, meso od bikov, krav in telic 4 do 6 Din,

telečje meso I. vrste 12 do 14 Din, II. vrste 6 do 8 Din, svinjsko meso sveže 8 do 14 Din.

*

Sv. Benedikt v Slov. goricah. V nedeljo dne 28. februarja so imeli člani fantovskih odsekov tukaj svoj tečaj. Bilo jih je 34, med njimi poleg domačih še fantje iz Marije Snežne, Sv. Ane, Sv. Antona, Sv. Trojice in iz Negove. Spoznali so lepote športnih vaj, prejeli navodila za svojo organizacijo ter predelali 34 vprašanj za pomladanske tekme. Bilo jih je kaj veselo videti, s kolikim zanimanjem so sledili predavateljem. Naj rastejo in napredujejo po vseh župnijah važni fantovski odseki naših prosvetnih društev!

Sv. Benedikt v Slov. goricah. »Sultanove hčerke« in »Dobrega vrtnarja« še niste videli. Na velikonočni pondeljek dne 28. marca ob treh popoldne nastopita v Društvenem domu pri Sv. Benediktu. Lepa, mlada princezinja išče svojega ženina in ga končno najde — kralja, Dobrega vrtnarja. Domačini in sosede, pridite, ne bo vam žal!

Sv. Marjeta niže Ptuja. Fantovski odsek pri Sv. Marjeti niže Ptuja priredi na svoj mladinski praznik na Jožefovo popoldne po večernicah v Slomškovem domu prosvetno akademijo s pestrim sporedom. Ker pri Sv. Marjeti že dalje časa ni bilo nobene prireditve, upamo in vas uljudno vabimo, da nas obiščete v obilnem številu, posebno mladina Bog živi!

Ljutomer. V soboto, na praznik sv. Jožefa, praznuje naša fantovska Marijanska kongregacija obletnico svoje ustanovitve. Zato bomo skupno s Prosvetnim društvom ta dan slovesno praznovali. Pri večernicah bo sprejem novih članov in obnovitev posvečenja, popoldne po večernicah pa priredi fantovska Marijanska kongregacija v dvoraní Katoliškega doma slavnostni sestanek s petjem, govorom, deklamacijami in živo sliko. Na programu je tudi lepo skloptično predavanje »Cerkev in

delo«, kar bo gotovo vse zanimalo. Vabimo vse naše fante in tudi može, da se tega sestanka udeležijo!

Ljutomer. Naše Prosvetno društvo priredi prihodnjo nedeljo dne 20. marca na odru Katoliškega doma veliko rimsko igro »V tem znamenju boš zmagala«. Vsebina igre je zgodovinska. Prikazuje zmago Konstantina Velikega nad Maksencijem, preganjanje kristjanov, Konstantinovo spreobrnitev, najdenje Kristusovega križa po cesarici Heleni itd. itd. Vsebina igre je verska, resna in primerna za postni čas. Predstava se prične ob pol štirih popoldne. Pridite pogledat!

Sv. Bolfenk pri Središču. Dramatični odsek Katoliškega prosvetnega društva pri Sv. Bolfenku vprizori v dneh 19. in 20. marca t. l. v bolfenski šoli krasno ljudsko igro s petjem v petih dejanjih »Revček Andrejček«. Začetek vsakokrat točno ob 3. uri popoldne. K mnogostevilni udeležbi vabi — odbor.

Šmarje pri Jelšah. Naš Katoliški dom bo temeljito popravljen. Vseled mokrote je stroknelo tramovje na odru in se bo sedaj nadomestilo z betonsko napravo, nov bo tudi po celi dvorani pod in dvorana bo na novo poslikana. Za vse popravilo gre zahvala našemu č. g. kaplanu Rančigaju ter naši posojilnici. Dolg čas je članom Prosvetnega društva in deklškemu krožku, ker vsled popravila niso mogli tekmo zime nastopiti s kako igro. Gotovo se bodo potrudili za otvoritev s kako veseloigro po Veliki noči. Seveda v postnem času mi ne nastopamo nikdar, osobito s plesom ne, kakor je bilo razvidno iz dopisa v predzadnjem »Gospodarju«. Se bo v Šmarju lušno, kar dve godbi homo imeli. Naši fantje se pridno vežbajo v tamburanju ter nameravajo nastopiti že prvo nedeljo v maju, ko bomo proslavili tudi matičinski dan. To so ti fantje! Na pobudo g. Rančigaja so si nabavili nove instrumente. Naš organist g. Kidrič jih pa zraven lepega cerkvenega petja muštra, da je kar veselje. Dekliški krožek se prav temeljito pripravlja za prosvetne tekme ter pričakuje prvenstvo v naši banovini. Poslali smo tudi veliko podpisov, da nam ostane neokrnjena naša univerza v Ljubljani.

*

Koliko Nemcev je na svetu?

Po najnovejši statistiki živi na svetu okroglo 95 milijonov Nemcev. Od teh jih je 63 milijonov v Nemčiji sami, 11 milijonov v Ameriki, 6.3 milijona v Avstriji, 3.5 milijona na Češkoslovaškem, skoraj 3 milijone v Švici, 1.4 milijona na Francoskem, in isto toliko na Poljskem, ostanek večina na Madžarskem, v Italiji, na Litevskem in Lotiškem.

Tankovsten tat.

22letni Robert Erckson se je priglasil pri policiji v Chicagu ter prosil, naj ga zaprosi, če da hoče odslužiti kazen za tatvino 24

zdrženega slovensko-hrvaškega puntarskega duha.

Njive ob Sotli so preorali, jih obsejali in zastonj prelita kmečka kri je pognojila le poljske pridelke.

Dva celjska mestna biriča sta odvedla do krvi ter kosti šibano nevesto obglavljenega kapitana kmečke vojske na večer po prestani kazni izven mestnega obzidja in jo prepustila usodi v smeri proti Teharju. Ko sta jo spustila pri mostu preko Voglajne, se je zgrudila po tleh. Kaj sramotni udarci bičanja, ti bi jej ne bili izpili zadnjih moči! Korobač gosposkih grozovitosti, ki je tepel v zadnjem času tako kruto njo ter Pavla, ta je strl popolnoma kmečko junakinjo, da so jej odpovedale brez tuje pomoči noge in se je globoko onesvestila. Še beriškimi grčam je odatalila srce ženska, onemoglost. Kaj sta hotela? Do pičice natanko sta morala izpolniti povelje gospoda okrožnega poveljnika, ki jima je bil ukazal: »Če ne bo mogla kmečka psica od mosta sama dalje, naj pogine kje ob cesti!«

Teharski kmet Farčnik, ki je vozil istega dopoldne za grajske pristave pri Bežigradu drva, se je vračal v noči z vprego preko voglajnskega mosta proti domu. V mesečni noči je zagledal človeka vznak in je presodil na prvi pogled, da gre za potepuškega pijanca ali za zločin. Stopil je z voza in se prestrašil, ko je uzrl do nezavesti zbito žensko, ki je jedva še prav na rahlo dihala. Prešinila ga je misel, da si je privoščil nečloveški čin maščevanja kak grajski pohotnež. Krščansko vzgojena vest mu je narekovala, da je treba nujne pomoči človeškemu bitju. Prav nič ni pomišljal, kako in kaj bi bilo treba ukreniti. Prav pošteno se je spotil pri nalaganju, a se ni zavedla, dasi so bili prijemi ter dvigi usmiljenega Samarijana prej vse drugo nego nežni.

Doma pri Farčnikovih neznani nesrečnici niso vrgli slame kje v hlevu, postlali so jej v hišy svežo postelj in dolgo ugibali: Odkod je? Kdo in zakaj jo je zbil do krvi in na nekaterih mestih celo do kosti in jo prepustil usodi kar ob cesti?

Pištelakova Ema je odprla oči šele naslednji dan krog poldne. Izpila je lonec ohlajenega mle-

Pogreša se od dne 4. januarja t. l. Ivan Rezar, posestnik in opekarniški delavec iz Leskovca št. 20 pri Ljubecni, pošta Celje. Kdor ve za njegov naslov, naj sporoči na njegovo ženo: Jozefa Rezar, Leskovec št. 20, p. Celje. Baje so ga zadnjič videli v Zrečah.

Zehvala. Spodaj podpisani pogorelec Fuks Matevž v Sedlašku se najsrčneje zahvaljujem »Slovenskemu gospodarju«, ki mi je izplačal takoj po požaru 1000 Din kot zavarovalnino, ki jo sem hvaležno sprejel dne 9. marca t. l. — Matevž Fuks.

Troblje pri Slovenjgradcu. Iz našega kota, prijazne vasice, ki se nahaja v sredi med Pamečami in Slovenjgradcem, se pač do danes še menda ni nihče oglasil v »Slovenskem gospodarju«. Zato pa sedaj malo novic. Naša mladina se je tudi razgibala in oživela. Zimski šport, zlasti smučanje, ki je že vespovsod tako razširjeno, je pridel tudi v našo vasico, med našo mladino, pa tudi med starejše prebivalce. Mnogokateri, ki je prej cele večere ali cele nedelje presedel v gostilni pri kupci in kartah, je sedaj spoznal, da je vendar le boljše in bolj zdravo zunaj v prosti naravi, kakor pa posedanje v gostilnah. V nedeljo dne 28. februarja so naši fantje in nekateri možja priredili smučarsko tekmo, ki je za nas začetnik prav dobro izpadla. Tekmovalo je 10 smučarjev, med katerimi je zasedel prvo mesto Paradiž Forto, ki je prejel za nagrado nove smuči in venec; drugi je prišel na cilj Logar Jožef in tretji Tonjuli Jakob, katera dva sta prejela primerne denarne nagrade. Ko mine čas za zimski šport, nameravamo nadaljevati z drugim športom, z lahko atletiko, nogometom in kolesarjenjem. Če bodo imeli fantje zadosti razumevanja, bomo si ustanovili fantovski odsek bralnega društva v Starem trgu s sedežem v Trobljah. Z zastopniki fantovskega okrožja smo že o stvari nekaj govorili. — Pa še nekaj posebnega je pri nas. V našo drugače mirno vas so prišli naše mirnožitje kaliti »Adventisti«. Nek ad-

Kje kupujejo naši naročniki?

V trgovinah, ki so tukaj navedene: V teh trgovinah je dobro in poceni blago. Vsakdo, ki kupi vsaj za 100 Din blaga v gotovini, dobi brezplačno Gospodarski ali Gospodinjski žepni koledar.

Te trgovine so:

V Mariboru:

Penič Mira, trgovina, Vetrinjska ul. 9
Tekstilni bazar, Vetrinjska ulica 17

Sv. Jurij ob Ščavnici:

Perger Tomaž, trgovec.

V Ormožu

H. Jurkovič, trgovina.

V Celju

Davorin Golob, modna in manufakturna trgovina, Narodni dom

Ljubno v Sav. dolini:

Jakob Sem, trgovec

Pod tem zaglavjem bomo objavljali te in druge trgovine, ki se bodo še prijavile. Ta objava je za trgovce, ki odzamejo vsaj 10 komadov koledarja, brezplačna. Trgovci, pišite takoj Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

ventistični priganjač se je lanskega leta enkrat naselil v našo vas kot agitator za adventistično vero in agent tozadevnih knjig, ki jih razširja po vsej okolici. Včasih pride celo še kak agent iz Ljubljane. V nedeljo dne 14. februarja so sklicali v stanovanje posestnika Luka Konečnika v Gradišcu svoj sestanek, kamor je prišel poročat govornik iz Ljubljane. Sestanek je bil sicer precej dobro obiskan, a to ne radi simpatije do vere, temveč samo iz radovednosti. Govorilo se je, da so ti agentje obljubovali vsakemu, ki pristopi, po 300 do 1000 Din nagrade in da so pridobili že do 50 privržencev. Ko smo pa poizvedovali, kaj je na tem resniče, pa smo zopet zvedeli, da so vesti pretirane, ker se jim ni posrečilo vjeti še nikogar. Ljudje pravijo, da bodo se še v naprej oklepali tiste vere, v katero so verovali do sedaj, to je v katoliško vero, ki

je najboljša. Prebivalstvo opozarjamo na take agente in mu priporočamo, da vsakega takega agenta, ki bi agitiral in razpečaval knjige kake druge vere, odločno zavrne. Na oblast bi pa apelirali, da takim agentom v bodoče ne izda več dovoljenja za razširjanje tuje vere.

Marenberg. Od vseh strani, ne samo iz naše države, ampak tudi iz drugih, da celo iz celega sveta, beremo novice v »Slovenskem gospodarju«, zakaj jih ne bi tudi iz Marenberga. Čuditi se ne smete našim novicam, tudi ne neverjetno skimavati z glavo, so vse popolnoma resnične, pa saj se lahko o vseh tudi sami prepričate. — Katoliško prosvetno društvo je ustanovilo poseben pevski odsek za moški zbor. Pevske vaje so vsak ponedeljek zvečer. Pojejo pa sami korajžni možje in fantje. Vabimo še druge možje in fante, ki še imajo kaj korajže, naj se priglase k petju. — Dne 1. marca je bil pri nas sejem. Pravijo, da je bilo 9 glav goveje živine, cene pa da so se gibale med 3—5 Din za 1 kg žive teže. — Rubeljni so zelo pogoste. Prigodilo se je, da so zarubljeni izdelki bili prodani za piclo desetinko prodajne vrednosti. Res žalostno!

Marenberg. Posrečilo se je, dobiti izvirno sliko samostana in Starega grada, kakoršna sta bila v 15. stoletju. Stari grad, visoko na skoro nedostopni skalnati strmni postavljen, spominja po svoji legi na celjski Stari grad, žal, danes ni tako ohranjen, večinoma je ruševina, sipina. Impozantno dvonadstropno samostansko poslopje ob vzhodni strani grada na stičišču dveh prometnih cest, koroške in radeljske, je precej dobro ohranjeno s Kalvarijo vred, v drugem nadstropju sta dve sobi in ena dvorana v lepem stanju, ni pa več cerkve Marijinega oznanjenja in marsičesa drugega. V kratkem izideta dve vrsti zanimivih razglednic. Prva serija bo predstavljala samostan in Stari grad v 15. stoletju, druga serija bodo slike velike, sedaj prenovljene cerkve pri Sv. Janezu na Suhem. Slike bodo delo mariborskega fotografa in se bodo dobile v založbi veletrgovine Josip Langeršek v Marenbergu. Kdor se zanima za zgodovino in nje umetnine, bo z veseljem segel po teh razglednicah. Ob enem izide ilustrirana zgodovinska knjiga »Marenberg in okolica«.

ka in spala celo noč. Tretje jutro se jej je vrnil spomin, da je lahko izpovedala bolešno: Čegava je, kdo in zakaj jo je potopil v morje gorja in krivice.

Farčnikovi so sicer znali o ponesrečeni kmečki vstaji, a le toliko, kolikor so bili slišali v Celju od onih, ki so videli na lastne oči ujete puntarje. Ko so zaznali dobri ljudje, koga je pobral hišni gospodar ob cesti, so stregli Emi kakor domači hčerki ter so oskrbeli iz mesta še zdravila za rane ter skeleče črne podplutbe. Za zamudo časa in za izdatke postrežbe se je oddolžila Ema z nad vse zanimivim pripovedovanjem dogodkov od prvih početkov upravičene pobune do njenega krvavega zaključka na šentpeterski ravni ob Sotli in v groznih celjskih ječah. Farčnikova hiša je postala kmalu zbirališče vseh za svobodo vnetih Teharčanov, ki bi se bili sigurno pridružili borbi za staro pravdo, ako bi bila korakala puntarska vojska mimo njih in jih pozvala na okrepitev kmečke bojne sile.

Farčnikovi in z njimi vred cela teharska župnija ni pustila iz svoje srede s časom si opo-

mogle kmečke junakinje, dokler ni prisijala in prižvrgolela pomlad s cvetjem ter ptičjim petjem. Šele bolj pozno na spomlad leta 1573 je zagledala Ema v varnem spremstvu teharskih dobrotnikov grada Hartenštajn in Pilštajn, čuvarja tedaj tolikanj razsežne župnije sv. Mihaela na Pilštajnu.

Celjski okrožni načelnik Schrattenbach ni zvedel nikdar, kdo je pobral od njega kot psico opsovano junakinjo in jo ohranil slovenskemu narodu. Gospoda tedaj niti časa ni imela, da bi bila stikala še nadalje za krivci kmečke vstaje, dajali so jej preveč opravka neprestani turški vpadi, ki niso ogrožali le kmeta, ampak tudi z jarki in z obzidjem zavarovanega gospoda.

Pilštajn, ki je objokaval že tedne glavnega junaka kmečke vojske z zaročenko domačinko, je ostrmel, ko se je pojavila v trgu kakor iz groba priklicana Ema. Šele po prepričanju, da ne gledajo v prikazen, ampak vidijo sorojakinjo — dušo zadnje kmečke vojske, so jej začeli domačini poljubljati roke kakor grajski gospodarici.

(Dalje prihodnjič.)

dolarjev, ki jo je izvršil nad nekim svojim znancom. Zda, ko je denar porabil, se mu je oglasila vest. Poltija je poklicala tistega, kateremu je bila omenjena svota ukradena. Ta je povedal, da je na Silvestrov večer srečal nekega Ericksona, ki se mu je zasmilil, ker je bil brez vseh sredstev, in povabil ga je k sebi na dom in mu potem dal še drobiža za vožnjo. Ko je pa on odšel, je z njim izginito tudi 24 dolarjev. Okrađen je nato podpisal pri tožbo in tako se bode Ericksonu želja izpolnila, da bo lahko odsedel svojo kazen.